

Inriktningsbeslut för ny skola i Järvastaden

Sammanfattning

Den utbyggnad som sker, främst i norra Solna, medför ett behov av nya skollokaler när elevantalet växer. Vid höstterminen 2014 togs den nya Ulriksdalsskolan i bruk. För närvarande går det ca 700 elever i skolan, vilket innebär att det finns en viss kapacitet kvar.

I den av kommunstyrelsen antagna lokalförsörjningsstrategin har det slagits fast att staden ska skapa förutsättningar för ytterligare en skola i Järvastaden i takt med att norra Solna växer. Där finns det också en tomt planerad för skolverksamhet inom ramen för en antagen detaljplan. Det är således möjligt att påbörja byggnation när behovet uppstår. Ett beslut om tidpunkten för start av ny skola måste fattas när det framgår av elevprognoserna att behovet av en ny skola uppstår.

Barn- och utbildningsförvaltningen har nu konstaterat att det behövs nya lokaler för de yngsta barnen i norra Solna, eftersom det är mindre lämpligt att ta in fler små barn i nya Ulriksdalsskolan. Det finns visserligen ytor kvar i skolan för ytterligare elever, men det är viktigt att skolan kan växa genom att skolornas elever sprids på samtliga årskurser. Eftersom behovet avser de yngre barnen och då det finns kapacitet kvar för de äldre barnen i Ulriksdalsskolans högstadium, bör en skola i Järvastaden i första hand omfatta årskurserna f-6. Inledningsvis är bedömningen att behovet dessutom är begränsat till årskurserna f-4. Skolan bör kunna startas höstterminen 2017 och planeras, fullt utbyggd, för totalt ca 500 elever. Inledningsvis startas skolan i mindre skala med något färre paralleller och utan de äldsta årskurserna 5-6. Under de första åren föreslår förvaltningen att den del av skolan som inte behövs istället används för förskoleverksamhet och att skolan därefter kan växa när behovet av elevplatser ökar och årskurserna 5-6 behövs. På det sättet finns förutsättningar att få en tillräckligt stor skola på sikt, som i avvaktan på att bli full kan användas fullt ut ändå.

Vid en samlad bedömning förespråkar stadsledningsförvaltningen att kommunstyrelsen därför, enligt barn- och utbildningsförvaltningens förslag, tar ett inriktningsbeslut om en skola ska med ca 500 elevplatser på den så kallade ”skoltomten” i Järvastaden. Skolan ska planeras med utgångspunkt i att lokalerna inledningsvis ska inrymma elevplatser för årskurs f-4 och att skolan därefter successivt får växa med fler paralleller och tillförande av årskurserna 5-6. Lokalerna ska planeras så det inledningsvis är möjligt att använda delar av byggnaden som förskola.

Beträffande driften av den nya skolan anser stadsledningsförvaltningen att driftformen behöver utredas vidare innan ställning tas. Det finns både för- och nackdelar med olika driftformer. Å ena sidan skulle det därför vara önskvärt med en fristående skola för att säkra valfrihet och mångfald för solnaborna, men å andra sidan skulle ytterligare en kommunal skola kunna medföra samordningsfördelar för staden med Ulriksdalsskolan.

Parallellt med det fortsatta arbetet med att utreda driften av skolan, anser stadsledningsförvaltningen att förutsättningarna för att få en extern intressent att bygga och förvalta skolbyggnaden i Järvastaden ska utredas. Av lokalförsörjningsstrategin framgår att annan än staden i första hand ska uppföra och förvalta byggnader samt att staden inte ska

stå för ägande av lokaler, där externa intressenter driver verksamhet. Mot denna bakgrund anser stadsledningsförvaltningen att ägandefrågan ska utredas parallellt med att staden tar fram programhandlingar för en skolbyggnad i enlighet med ovanstående inriktning.

När det finns färdiga programhandlingar för en skolbyggnad kommer stadsledningsförvaltningen att återkomma med förslag om fortsatt hantering av driftsfrågan och lokalfrågan för skolan i Järvastaden.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att etablera en skola i kv Älgörten ("skoltomten") i Järvastaden med den inriktning som framgår av tjänsteskrivelsen.

Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till stadsledningsförvaltningen att i samråd med berörda förvaltningar ta fram programhandlingar med den inriktning som framgår av tjänsteskrivelsen.

Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till stadsledningsförvaltningen i samråd med övriga berörda förvaltningar att slutligt utreda driftform och lokalfrågan i projektet.

Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till stadsledningsförvaltningen att därefter återkomma förslag till slutliga ställningstaganden i de frågor som kvarstår att utreda.

Bakgrund

Den utbyggnad som sker, främst i norra Solna, medför löpande ett behov av nya skollokaler genom att elevantalet växer. För att möta behovet av nya elevplatser inleddes utbyggnaden i norra Solna med att Ulriksdalsskolan byggdes och togs i bruk höstterminen 2014.

I kommunstyrelsens lokalförsörjningsstrategi, som fastställdes i slutet av 2013, har det slagits fast att staden ska skapa förutsättningar för ytterligare en skola i Järvastaden i takt med att norra Solna växer. Varje halvår ska förvaltningarna stämma av när behovet av en ny skola uppstår. Under perioden 2014-2018 måste ett beslut fattas om tidpunkten för start av ny skola.

I enlighet med riktlinjerna i lokalförsörjningsstrategin återkommer nu stadsledningsförvaltningen med förslag till om tidpunkt för start av ny skola i norra Solna, samt övriga förutsättningar kring en ny skola i norra Solna. Ärendet har samordnats av stadsledningsförvaltningen och arbetats fram gemensamt med barn- och utbildningsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen.

Nuläge

Ulriksdalsskolan tar emot elever i alla stadier, det vill säga från förskoleklass till årskurs 9. Skolan rymmer totalt ca 900 elever. För närvarande går ca 700 elever i skolan. Lokalerna bygger på en fördelning på tre paralleller, det vill säga tre klasser i varje årskurs. Det är dock en övervikt av skolbarn i de yngsta åldrarna, vilket innebär att några årskullar är överrepresenterade och därmed kommer att dominera skolan under väldigt många år. Det är därför viktigt att elevantalet får växa i en jämn takt under några år för att därmed få en jämnare fördelning mellan samtliga åldersgrupper i skolan.

Av de barn som bor i norra Solna går 70 procent i någon av de två kommunala skolorna, Ulriksdalsskolan och Bergshamraskolan. De resterande 30 procenten går i andra kommunala skolor i Solna och i skolor utanför Solna. Samtidigt är 30 procent av eleverna i norra Solnas skolor barn som inte bor i det direkta skolområdet norra Solna – främst kommer de från Frösunda. Den stora andelen från Frösunda kan förklaras av att det inte finns någon kommunal skola i det egna bostadsområdet.

I den av kommunstyrelsen antagna lokalförsörjningsstrategin har det slagits fast att nästa skola i Solna ska byggas i Järvastaden. Där finns det också en tomt planerad för skolverksamhet inom ramen för en antagen detaljplan. Det är således möjligt att påbörja byggnation när behovet uppstår.

Befolkningsprognosen visar att *Järvastadens* befolkning i åldrarna 1 – 15 år ökar med 966 barn fram till år 2030. Ökningen är störst i åldersgruppen 6 – 9 (281), men även hög i åldern 10 – 12 (270 barn) och 13 – 15 år (245). I början av perioden ökar elevantalet mest bland de yngre eleverna i åldern 6-9. Elevantalet ligger ganska konstant i början av perioden, men till hösten 2018 sker en större ökning av elevprognosen. Därefter ökar antalet elever fram till 2028 för att sedan minska något de sista åren. Enkelt uttryckt följer elevprognosen därefter med upp i åldrarna med tre års "eftersläpning". Den prognostiserade ökningen i de äldre åldersgrupperna är dock något lägre antalsmässigt, vilket är en normal utveckling i Solna. Det är också vanligare för äldre elever att välja annan skola än den som ligger närmast bostaden. Det gäller såväl skolor inom som utanför Solna. De befintliga högstadierna i Ulriksdalsskolan och Bergshamraskolan beräknas därför kunna möta behovet även på lite längre sikt.

En kartläggning av elevernas skolval bakåt i tiden visar att en låg andel, endast 7 procent av eleverna i Järvastaden, förskoleklass till årskurs 3, väljer att gå i skola någon annanstans än i Järvastaden/Ulriksdal. Det är ett elevvalsmönster som bedöms vara troligt även för de kommande åren framöver.

Stadsledningsförvaltningen fick i och med fastställandet av lokalförsörjningsstrategin i uppdrag att ska skapa förutsättningar för en skola i Järvastaden. Varje halvår ska förvaltningarna stämna av när behovet av en ny skola uppstår och när behovet uppstår, ska ett beslut fattas om tidpunkten för start av ny skola.

Elevprognoserna innebär att barn- och utbildningsförvaltningen därför nu har anmält att det måste finnas nya lokaler för de yngsta skolbarnen i norra Solna. Förvaltningens förslag är att planering sker för en skolbyggnad som kan täcka behovet av årskurserna f-6. Skolan bör startas höstterminen 2017 och planeras för att fullt utbyggd kunna rymma totalt ca 500 elever i årskurserna f-6. Inledningsvis finns det inte behov av elevplatser i alla årskurser och inte heller fullt utbyggda paralleller i alla årskurser. Behovet av platser för de äldsta årskurserna 5-6 bedöms uppstå först senare. För att lokalerna ska kunna nyttjas fullt ut redan från början föreslår förvaltningen att en del av skolan inledningsvis planeras för förskoleverksamhet. Det finns förutsättningar för detta eftersom det än så länge finns ett fortsatt behov av nya förskoleplatser i Järvastaden. Skolan kan därmed växa när behovet av elevplatser ökar, inte minst med årskurserna 5-6.

Det finns en skoltomt i kv Älgörten inom detaljplanen för Grönlingen i Järvastaden där en skola med ca 600-1000 elever kan inrymmas. Tomten ägs numera av Solna stad.

Vid planering av nya lokaler ska förvaltningen följa de riktlinjer som framgår av den fastställda lokalförsörjningsstrategin. Den anger att staden i första hand ska tillhandahålla lokaler för sin egenregiverksamhet och därutöver följa utvecklingen av friskolor i staden och bedöma deras möjligheter att hitta egna lokaler. Vid nybyggnation av lokaler för förskola, skola och boenden av olika slag är strategin att annan än staden i första hand ska bygga och förvalta byggnader, att staden inte ska bygga och förvalta lokaler för externa intressenter, samt att staden enbart ska ha egna lokaler i områden, där det är strategiskt viktigt och har en omfattning som stadens verksamheter efterfrågar.

Förvaltningens synpunkter

I den av kommunstyrelsen antagna lokalförsörjningsstrategin har det redan slagits fast att nästa skola i Solna ska byggas i Järvastaden.

Vid en samlad bedömning förespråkar stadsledningsförvaltningen att kommunstyrelsen, i enlighet med barn- och utbildningsförvaltningens förslag, tar ett inriktningsbeslut för en skola med ca 500 elevplatser på den så kallade ”skoltomten” i Järvastaden. Skolan ska planeras med utgångspunkt i att lokalerna inledningsvis ska inrymma elevplatser för årskurs f-4 och att skolan därefter successivt får växa med fler paralleller och tillförande av årskurserna 5-6. Lokalerna ska planeras så det inledningsvis är möjligt att använda delar av byggnaden som förskola. Målsättningen är att en ny skola ska kunna ta emot elever med start från höstterminen 2017. Den stora ökningen av elevunderlaget sker därefter till 2018.

Beträffande driften av den nya skolan anser stadsledningsförvaltningen att driftformen behöver utredas vidare innan ställning tas. Det finns både för- och nackdelar med olika driftformer. Det finns idag, genom Ulriksdalsskolan och Bergshamraskolan, två stora

kommunala skolor i norra Solna, men ingen fristående skola. Å ena sidan skulle det därför vara önskvärt med en fristående skola för att säkra valfrihet och mångfald för solnaborna, men å andra sidan skulle ytterligare en kommunal skola kunna medföra samordningsfördelar för staden med Ulriksdalsskolan.

Parallellt med det fortsatta arbetet med att utreda driften av skolan, anser stadsledningsförvaltningen att förutsättningarna för att få en extern intressent att bygga och förvalta skolbyggnaden i Järvastaden ska utredas. Enligt lokalförsörjningsstrategin ska annan än staden i första hand uppföra och förvalta byggnader. Det skapar förutsättningar för staden att fokusera på kärnverksamhet och för att stadens investeringsbudget kan användas för andra angelägna ändamål. Vidare framgår i strategin att staden inte ska stå för ägande av lokaler, där externa intressenter driver verksamhet. Blir det således en fristående aktör som får ta ansvar för driften bör också byggnaden ägas och förvaltas av en extern aktör. Mot denna bakgrund anser stadsledningsförvaltningen att ägandefrågan ska utredas parallellt med att staden tar fram programhandlingar för en skolbyggnad i enlighet med ovanstående inriktning. Det blir viktigt att arbeta parallellt för att hålla tidplanen.

Utgångspunkten för arbetet med programhandlingar ska vara den inriktning om skolans omfattning och upplägg om utveckling som kommunstyrelsen beslutat om i detta ärende. En annan förutsättning är att staden, oavsett vem som ska äga byggnaden eller driver verksamheten vid skolan, ska äga skoltomten.

När det finns färdiga programhandlingar för en skolbyggnad kommer stadsledningsförvaltningen att återkomma med förslag om fortsatt hantering av driftfrågan respektive lokalfrågan för skolan i Järvastaden.

Det har i olika sammanhang framförts önskemål om att få till stånd en skoletablering i Järvastaden tidigare än 2017. Stadsledningsförvaltningen konstaterar, förutom att underlaget i norra Solna egentligen inte finns förrän 2017, att en ny skola inte är möjlig att färdigställda förrän till höstterminen 2017. Det är inte heller lämpligt att etablera en paviljonglösning på samma tomt som den nya skolan ska byggas på, eftersom den helt enkelt riskerar att ”stå i vägen” för nybyggnationen.

Kristina Tidestav
Stadsdirektör

Anders Offerlind
Förvaltningschef
Stadsledningsförvaltningen

Kristin Andersson
Förvaltningschef
Stadsbyggnadsförvaltningen

Anne Rönnberg
Förvaltningschef
Barn- och utbildningsförvaltningen